TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2025. gada 18. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2011/7/ES – Maksājumu kavējumu novēršana komercdarījumos – 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts – Procenti kavētu maksājumu gadījumā – 6. panta 1. un 2. punkts – Atgūšanas izmaksu atlīdzināšana – Nosacījumi – Valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts savstarpējo prasījumu ieskaits ar paziņojumu ar atpakaļejošu spēku – Vienlaicīga prasījumu dzēšana mazākā prasījuma apmērā – Ietekme uz procentiem un atlīdzību

Lietā C-481/24

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Galvaspilsētas Varšavas rajona tiesa Varšavā, Polija) iesniegusi ar 2024. gada 26. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2024. gada 10. jūlijā, tiesvedībā

E. ***sp.j.***

pret

C. ***sp. z o.o.***,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda ceturtās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Kondinanci [*M. Condinanzi*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un R. Frendo [*R. Frendo*] (referente),

ģenerāladvokāts: D. Špīlmans [*D. Spielmann*],

sekretāre: M. Sekežiņska [*M. Siekierzyńska*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2025. gada 14. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– C. *sp. z o.o.* vārdā – *P. Wróblewska*, *adwokat*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, *E. Buczkowsk*a un *D. Lutostańska*, pārstāvji,

– Beļģijas valdības vārdā – *S. Baeyens* un *P. Cottin*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – poļu.

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller*, *M. Hellmann*, *R. Kanitz* un *J. Simon*, pārstāvji,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *C. S. Schillemans*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *D. Milanowska* un *M. Owsiany-Hornung*, pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 1. augusta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā jāinterpretē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2011, L 48, 1. lpp.) 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts.

2 Šis lūgums iesniegts tiesvedībā starp sabiedrību E. *sp.j.* un sabiedrību C. *sp. z o.o.* par maksājuma atteikumu, kas pamatots ar šo sabiedrību savstarpējo prasījumu ieskaitu, kurš izdarīts ar paziņojumu ar atpakaļejošu spēku.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2011/7 3. un 12. apsvērumā noteikts:

“(3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. [..] Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likviditāti un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. [..]

[..]

(12) Maksājuma kavējums ir līguma pārkāpums, kas zemās vai nulles nokavējuma procentu likmes un/vai atlīdzināšanas procedūras ilguma dēļ parādniekiem vairumā dalībvalstu ir kļuvis finansiāli izdevīgs. [..]”

4 Šīs direktīvas 1. panta 1. punktā paredzēts:

“Šīs direktīvas mērķis apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu [..] konkurētspēju.”

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. pantu:

"Šajā direktīvā tiek piemērotas šādas definīcijas:

1) "komercdarījumi" ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

[..]

4) "maksājuma kavējums" ir maksājuma neveikšana līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ja ir izpildīti 3. panta 1. punktā [..] paredzētie nosacījumi;

5) "nokavējuma procenti" ir likumiskie nokavējuma procenti vai procenti, par kuru likmi uzņēmumi vienojušies [..];

[..]

8) "maksājamā summa" ir pamatsumma, kas būtu bijusi jāmaksā līgumā vai tiesību aktos noteiktajā maksājuma termiņā, ieskaitot rēķinā vai līdzvērtīgā maksājuma pieprasījumā norādītos piemērojamos nodokļus, nodevas un maksas;

[..]."

6 Direktīvas 2011/7 3. pantā noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus; un

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu.

[..]

3. Ja ir izpildīti 1. punktā paredzētie nosacījumi, dalībvalstis nodrošina, ka:

a) kreditoram ir tiesības pieprasīt nokavējuma procentus no nākamās dienas pēc līgumā noteiktās maksājuma dienas vai maksājuma termiņa beigu dienas;

[..].

5. Dalībvalstis nodrošina, ka līgumā noteiktais maksājuma termiņš nepārsniedz 60 kalendārās dienas, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tas nav redzami netaisni attiecībā pret kreditoru [..]."

7 Saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. un 2. punktu:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. [..] pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu EUR 40 apjomā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētā fiksētā summa ir maksājama bez vajadzības atgādināt un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām."

Polijas tiesības

Civilkodekss

8 1964. gada 23. aprīļa *ustawa – Kodeks cywilny* (Likums par Civilkodeksu; 1964. gada *Dz. U.*, 93. pozīcija), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "Civilkodekss"), 498. pantā noteikts:

"1. Ja divas personas ir gan parādnieki, gan kreditori, katra no tām savu prasījumu var ieskaitīt ar otras puses prasījumu, ja abu prasījumu priekšmets ir nauda vai vienāda veida lietas, ja tās nav konkrēti identificētas, un šiem prasījumiem ir iestājies samaksas termiņš un uz tiem var atsaukties tiesā vai citā valsts iestādē.

2. Veicot ieskaitu, abi prasījumi zaudē spēku mazākā prasījuma apmērā."

9 Civilkodeksa 499. pants formulēts šādi:

"Ieskaitu izdara, otrai pusei par to paziņojot. Paziņojumam ir atpakaļejošs spēks no brīža, kad ieskaits kļuvis iespējams."

Pārmērīgu kavējumu likums

10 2013. gada 8. marta *ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (Likums par pārmērīgu kavējumu novēršanu komercdarījumos; 2013. gada *Dz. U.*, 403. pozīcija), ar kuru Polijas tiesību sistēmā transponēta Direktīva 2011/7, redakcijā, kas piemērojama šajā lietā (turpmāk tekstā – "Pārmērīgu kavējumu likums"), 1. pantā noteikts:

"Šajā likumā ir noteiktas kreditora īpašās tiesības un parādnieka pienākumi attiecībā uz maksājumu termiņiem komercdarījumos, šo pienākumu neizpildes sekām un procedūru, kas saistīta ar pārmērīgu kavēšanos finansiālu saistību izpildē."

11 Šī likuma 4. pantā noteikts:

"Šajā likumā izmantoti šādi termini:

[..]

3) likumiskie nokavējuma procenti komercdarījumos:

[..]

b) [..] procenti, kuru summa ir vienāda ar Polijas Valsts bankas atsauces likmi, pieskaitot 10 procentpunktus;

[..]."

12 Minētā likuma 7. panta 1. punktā noteikts:

"Komercdarījumos – izņemot darījumus, kuros parādnieks ir publiska iestāde, – kreditoram ir tiesības bez brīdinājuma saņemt likumiskos procentus par kavējumiem komercdarījumos, ja vien puses nav vienojušās par lielākiem procentiem par laikposmu no dienas, kad naudas maksājums kļūst iekasējams, līdz samaksas dienai, ja ir kumulatīvi izpildīti šādi nosacījumi:

1) kreditors ir izpildījis savas saistības;

2) kreditors nav saņēmis maksājumu līgumā noteiktajā termiņā.

[..]"

13 Atbilstoši šī paša likuma 10. panta 1. punktam:

"No dienas, kad kreditors iegūst tiesības uz 7. panta 1. punktā [..] minētajiem procentiem, viņam ir tiesības bez brīdinājuma saņemt atlīdzību par parāda piedziņas izmaksām šādā apmērā:

1) 40 EUR – ja naudas maksājuma summa nepārsniedz 5000 Polijas zlotu [(PLN) (apmēram 1175 EUR)];

2) 70 EUR – ja naudas maksājuma summa pārsniedz 5000 [PLN (aptuveni 1175 EUR)], bet ir mazāka par 50 000 [PLN (apmēram 11 750 EUR)];

[..]."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

14 Sabiedrībai E. ir desmit prasījumi pret sabiedrību C., un tie atbilst tādu pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai, par kuriem ir izrakstīti rēķini, kuros paredzēti maksājumu termiņi, kas beigušies laikposmā no 2022. gada februāra līdz septembrim.

15 Tā kā sabiedrība C. šos rēķinus noteiktajā termiņā nav samaksājusi, sabiedrība E. cēla prasību par samaksu *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Varšavas rajona tiesa Varšavā, Polija), kas ir iesniedzējtiesa.

16 Sabiedrība E. pieprasīja samaksāt, pirmkārt, 26 715,60 PLN (apmēram 6280 EUR) kā no šiem rēķiniem izrietošo kopējā parāda summu, kurai atbilstoši Pārmērīgu kavējumu likuma 7. panta 1. punktam pieskaita procentus, kas aprēķināti attiecībā uz katru nesamaksāto prasījumu maksājamās summas apmērā atbilstoši šī likuma 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajai likmei, kā arī 1997,29 PLN (apmēram 470 EUR) kā atlīdzību par piedziņas izmaksām atbilstoši minētā likuma 10. pantam katra atlīdzības prasījuma samaksas kavējuma dēļ.

17 Sabiedrība C. lūdza prasību noraidīt. Tā norāda, ka ir samaksājusi sabiedrībai E. 1697,40 PLN (apmēram 400 EUR) un ar 2022. gada 2. septembra aktu iesniegusi paziņojumu par ieskaitu Civilkodeksa 498. un 499. panta izpratnē attiecībā uz summu 25 018,20 PLN (apmēram 5880 EUR). Sabiedrība C. uzskata, ka tādējādi tā ir samaksājusi kopējo summu 26 715,60 PLN (apmēram 6280 EUR) un ka tāpēc tās parāds ir dzēsts.

18 Šis paziņojums par ieskaitu bija balstīts uz prasījumu par zaudējumu atlīdzību, kas sabiedrībai C. bija pret sabiedrību E. sakarā ar preču, kuras sabiedrība C. bija uzticējusi sabiedrībai E., iznīcināšanu sabiedrības E. veikta pārvadājuma laikā. Šī prasījuma samaksas termiņš, ko sabiedrība C. bija noteikusi 2022. gada 15. februāra brīdinājuma vēstulē, bija beidzies 2022. gada 7. martā.

19 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka, pirmkārt, pat ja paziņojums par ieskaitu attiecās tikai uz summām, kas bija jāmaksā katrai no attiecīgajām sabiedrībām, sabiedrība C. apgalvo, ka kopš 2022. gada 7. marta sabiedrība E., ņemot vērā atpakaļejošo spēku, kas šādam paziņojumam paredzēts Civilkodeksa 499. pantā, ir zaudējusi tiesības pieprasīt procentus un atlīdzinājumu, kas attiecīgi paredzēti Pārmērīgu kavējumu likuma 7. panta 1. punktā un 10. panta 1. punktā. Tikai viens no desmit sabiedrības E. prasījumiem esot radies pirms šī datuma.

20 Otrkārt, sabiedrība E. neesot noliegusi savu atbildību par sabiedrības C. norādītajiem zaudējumiem, bet esot apstrīdējusi paziņojuma par ieskaitu, kā arī šo zaudējumu apmēru. Iesniedzējtiesa precizē, ka pēdējā minētā daļa, uz kuru šis paziņojums neattiecas, ir citas tajā izskatāmas tiesvedības priekšmets.

21 Šī tiesa uzskata, ka pamatlietā rodas jautājums, kāda ietekme uz tiesībām, kas izriet no Pārmērīgu kavējumu likuma, ir atpakaļejošajam spēkam, kas Civilkodeksa 499. pantā ir piešķirts paziņojumiem par ieskaitu.

22 Minētā tiesa norāda, ka ar šo tiesību normu ir ieviesta juridiska fikcija, saskaņā ar kuru paziņojumam par ieskaitu ir atpakaļejošs spēks no brīža, kad ieskaits ir kļuvis iespējams, proti, no brīža, kad ir maksājams šī paziņojuma iesniedzēja prasījums maksājuma termiņa beigu dēļ. Tomēr tā uzskata, ka ar valsts tiesībās paredzēto ieskaita atpakaļejošo spēku var tikt pārkāpts Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts.

23 Šajā ziņā iesniedzējtiesa, pirmkārt, norāda, ka minētā atpakaļejošā spēka sekas ir tādas, ka tiek zaudētas ne tikai tiesības pieprasīt procentus, bet arī – atgūšanas izmaksu atlīdzību. Lai gan šie izdevumi var attiekties uz vairākiem prasījumiem un tātad ir maksājami vairākas reizes, tie var tikt dzēsti ar vienu savstarpēju prasījumu, par kuru minētās izmaksas var rasties tikai vienu reizi. Šāda situācija varētu kaitēt vienam no kreditoriem.

24 Otrkārt, šī tiesa norāda, ka Direktīvā 2011/7 minētie prasījumi to līgumiskā rakstura dēļ rada lielākus procentus nekā citi prasījumi, piemēram, sabiedrības C. prasījums par zaudējumu atlīdzību, uz kuriem var atsaukties, lai pamatotu paziņojumu par ieskaitu.

25 Treškārt, minētā tiesa norāda, ka ieskaits ir vairākās valstu tiesību sistēmās pazīstams mehānisms, kas var noteikt tā iezīmes dažādos veidos, it īpaši attiecībā uz iespējamo atpakaļejošo spēku un ietekmi uz tiesībām pieprasīt maksājuma nokavējuma procentus un minimālo atlīdzību, kas paredzēta valsts tiesiskajos regulējumos, ar kuriem transponēta Direktīva 2011/7. Šādas atšķirības būtu pretrunā "saskaņošanas principam".

26 Ceturtkārt, šī tiesa norāda, ka tad, ja paziņojums par ieskaitu tiek iesniegts pēc termiņa beigām, pēc kura ir iestājies šajā deklarācijā minētās personas prasījumu samaksas termiņš, šī persona jau varētu būt veikusi darbības, lai tos piedzītu, nezinot, ka vēlāk tiks veikts ieskaits, kas tai liegtu saņemt ar šo atgūšanu saistīto izdevumu atmaksu.

27 Šajos apstākļos *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie* (Galvaspilsētas Varšavas rajona tiesa Varšavā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīvas [2011/7] 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka kreditoram nav jāmaksā likumiskie nokavējuma procenti par maksājumiem un kompensācija par piedziņas izmaksām, ja pēc līgumā noteiktā maksājuma termiņa beigām parādnieks kreditora prasījumu apmierinājis ar ieskaitu, kuram *ipso jure* ir atpakaļejošs spēks no brīža, kad bija iespējams veikt ieskaitu?"

Par prejudiciālo jautājumu

28 Ar vienīgo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru likumiskie maksājuma kavējuma procenti un atgūšanas izmaksu kompensācija kreditoram nav jāmaksā, ja parādnieks ir samaksājis maksājamo summu, izmantojot paziņojumu par ieskaitu, kas tomēr ir iesniegts pēc līgumiskā maksājuma termiņa beigām, jo šim paziņojumam ir atpakaļejošs spēks, sākot no brīža, kad ieskaits ir kļuvis iespējams.

29 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (skat. spriedumus, 1983. gada 17. novembris, *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12. punkts, un 2025. gada 30. aprīlis, *Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main* (Skaidras naudas eksports uz Krieviju), C-246/24, EU:C:2025:295, 18. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

30 Šajā gadījumā, runājot par to tiesību normu formulējumu, kuru interpretācija tiek lūgta, jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punktu dalībvalstīm jānodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram ir tiesības pieprasīt nokavējuma procentus bez vajadzības atgādināt, ar divkāršu nosacījumu, ka viņš ir izpildījis savas saistības un nav saņēmis maksājamo summu noteiktajā termiņā, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu.

31 Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 3. punkta a) apakšpunktu, ja šie nosacījumi ir izpildīti, kreditoram ir tiesības uz šiem procentiem nākamajā dienā pēc maksājuma dienas vai līgumā noteiktā maksājuma termiņa beigām.

32 Minētās direktīvas 6. panta 1. punktā noteikts – dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja saskaņā ar 3. pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti, kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu 40 EUR. Turklāt 6. panta 2. punktā dalībvalstīm noteikts pienākums nodrošināt, lai šī fiksētā summa būtu maksājama – pat tad, ja parādniekam par to nav atgādināts, – un lai minētās summas mērķis būtu atlīdzināt kreditoram radušās parāda atgūšanas izmaksas.

33 Tādējādi likumiskie nokavējuma procenti, tāpat kā fiksētā summa, kas paredzēti Direktīvā 2011/7, kļūst maksājami automātiski, beidzoties šīs direktīvas 3. panta 3.–5. punktā paredzētajam maksājuma termiņam, ja vien ir izpildīti šī panta 1. punktā paredzētie nosacījumi (spriedums, 2023. gada 4. maijs, *ALD Automotive*, C-78/22, EU:C:2023:379, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Tomēr jākonstatē, ka no šī sprieduma 30.–32. punktā minēto tiesību normu formulējuma neizriet, ka tās regulētu nosacījumus, ar kādiem prasījumi, kas atbilst šiem procentiem un fiksētajai summai, attiecīgā gadījumā var izbeigties, it īpaši – kā tas ir pamatlietā – tāpēc, ka zūd pamatparāds, no kura tie izriet.

35 Šāda gramatiskā interpretācija atbilst kontekstam, kurā šis noteikums ietilpst. Protams, Direktīvā 2011/7 paredzēts, ka kreditora tiesības saņemt šos procentus un fiksēto summu rodas no "maksājuma kavējuma". Kā izriet no Direktīvas 2011/7 2. panta 4. punktā kopsakarā ar 3. panta 1. punktu minētās definīcijas, šis jēdziens attiecas uz jebkuru maksājumu, kas nav veikts līgumā un likumā noteiktajā termiņā, ja kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un likumiskās saistības un nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad par nokavējumu nav atbildīgs parādnieks.

36 Turklāt šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ietvertais jēdziens "maksājamā summa" tās 2. panta 8. punktā ir definēts tādējādi, ka tas nozīmē pamatsummu, kas būtu bijusi jāmaksā līgumā vai tiesību aktos noteiktajā maksājuma termiņā un kurā jāiekļauj piemērojamie nodokļi, nodevas, maksas vai maksājumi.

37 Tomēr ne šajās definīcijās, ne jēdziena "nokavējuma procenti" definīcijā, kas iekļauta minētā 2. panta 5. punktā, ne arī kādā citā šīs direktīvas tiesību normā nav paredzēti nosacījumi, ar kādiem vajadzības gadījumā var dzēst prasījumus, kas atbilst šiem procentiem un fiksētajai summai.

38 Šī sprieduma 34. punktā izklāstīto interpretāciju apstiprina arī Direktīvas 2011/7 mērķis. Atbilstoši 1. panta 1. punktam tās mērķis ir apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu pienācīgu iekšējā tirgus darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu, un it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju.

39 Šajā ziņā no šīs direktīvas 3. apsvēruma izriet, ka maksājumu kavējumi negatīvi ietekmē uzņēmumu likviditāti, apgrūtina to finanšu pārvaldību un kaitē to konkurētspējai un rentabilitātei. Tāpat saskaņā ar minētās direktīvas 12. apsvērumu šie kavējumi var būt finansiāli izdevīgi parādniekiem, ja to rezultātā netiek maksāti pietiekami lieli procenti.

40 Tādējādi Tiesa ir uzskatījusi, ka minētās direktīvas galvenais mērķis ir atturēt no maksājumu kavējumiem un aizsargāt kreditorus pret šādiem kavējumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 1. decembris, X (Medicīniskā aprīkojuma piegāde) (C-419/21, EU:C:2022:948, 26. punkts).

41 Tomēr no judikatūras arī izriet – lai sasniegtu Direktīvas 2011/7 1. panta 1. punktā paredzēto mērķi, ar šo direktīvu netiek pilnībā saskaņoti visi noteikumi par maksājumu kavējumiem komercdarījumos (spriedums, 2022. gada 20. oktobris, A (Procentu neiekasēšana par nokavētu maksājumu), C-406/21, EU:C:2022:816, 51. un 52. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

42 Šajā direktīvā paredzēti tikai daži noteikumi šajā jomā, tostarp noteikumi par nokavējuma procentiem un piedziņas izmaksu kompensāciju (spriedums, 2022. gada 20. oktobris, A (Procentu neiekasēšana par nokavētu maksājumu), C-406/21, EU:C:2022:816, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 No šiem elementiem izriet, kā secinājumu 39. un 40. punktā norādījis arī ģenerāladvokāts, ka Direktīvas 2011/7 mērķis nav izveidot vispārēju tiesisko regulējumu līgumsaistību jomā, bet tajā ir vienīgi paredzēti konkrēti noteikumi, kas jāiekļauj valsts civiltiesībās un komerctiesībās.

44 Tādējādi, kā secinājumu 45. punktā būtībā norādījis ģenerāladvokāts, dalībvalstis var brīvi reglamentēt parāda dzēšanas mehānismus, kas atbilst Direktīvā 2011/7 paredzētajiem maksājuma kavējuma procentiem un fiksētajai summai, piemēram, ieskaita mehānismu, tomēr ar nosacījumu, ka netiek pārkāpti šīs direktīvas mērķi un netiek atņemta tās lietderīgā iedarbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. decembris, *Nemec*, C-256/15, EU:C:2016:954, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa būtībā uzskata, ka atpakaļejošais spēks, kas saskaņā ar valsts tiesībām automātiski ir saistīts ar paziņojumu par ieskaitu, varētu būt nesaderīgs ar šo direktīvu, kurā ir noteikts pienākums atzīt kreditora tiesības pieprasīt maksājuma kavējuma procentus un atlīdzību par atgūšanas izmaksām, ja parāds viņam samaksāts pēc līgumā paredzētā termiņa beigām.

46 Šajā ziņā, tā kā savstarpējo prasījumu dzēšana notiek nevis paziņojuma par ieskaitu iesniegšanas dienā, bet gan agrākā datumā, kurā ieskaits ir kļuvis iespējams saskaņā ar Civilkodeksa 499. pantu, šie parādi nevar radīt nekādas tiesības uz nokavējuma procentiem, sākot no to dzēšanas dienas.

47 Turklāt, tā kā paziņojums par ieskaitu, kuram ir atpakaļejošs spēks, neizraisa tiesību uz šiem procentiem zaudēšanu, bet tā sekas ir tādas, ka šīs tiesības tiek uzskatītas par nekad neeksistējušām, nav nozīmes tam, ka par tiem parādiem, kas tiek savstarpēji ieskaitīti, maksājuma kavējuma gadījumā varēja rasties procenti, kas aprēķināti, pamatojoties uz dažādām likmēm atkarībā no attiecīgo parādu juridiskā, līgumiskā vai zaudējumu atlīdzības rakstura.

48 Attiecībā uz to, ka pēc paziņojuma par ieskaitu, kam ir atpakaļejošs spēks, kreditoram, kas ir šāda paziņojuma adresāts, nav tiesību uz atgūšanas izmaksu atlīdzinājumu, jāatgādina, ka, protams, Direktīvas 2011/7, it īpaši 6. panta 1. un 2. punkta normu, mērķis ir ne tikai atturēt no maksājumu kavējumiem, izvairoties no tā, ka tie ir finansiāli izdevīgi parādniekam šādā situācijā rēķinā norādīto procentu zemā līmeņa vai to neesības dēļ, bet arī efektīvi aizsargāt kreditoru no šādiem kavējumiem, nodrošinot tam pēc iespējas pilnīgāku atlīdzinājumu par atgūšanas izmaksām, kas tam radušās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 20. oktobris, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Tomēr no šīs direktīvas 6. panta 1. punkta izriet, ka šajā tiesību normā paredzētās tiesības uz fiksēto minimālo summu rodas saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi paredzēti tās 3. pantā, lai sāktu skaitīt nokavējuma procentus. Tādējādi tiesības uz šādu fiksētu summu nevar rasties, ja nav tiesību uz šādiem procentiem.

50 Ir taisnība, ka kreditors, ja tas nesaņem maksājumu paredzētajā termiņā, varētu veikt pasākumus, lai atgūtu savu parādu un tādējādi segtu noteiktas izmaksas, kuras tas nevarēs atgūt paziņojuma par ieskaitu atpakaļejošā spēka dēļ. Tomēr ikvienam samērā informētam uzņēmumam jāapsver iespēja saņemt šādu atlīdzinājumu uzreiz, kad tas kļūst par cita uzņēmuma parādnieku un kreditoru vienlaikus.

51 Šajā gadījumā, kā izriet no šī sprieduma 14. un 18. punkta, zaudējumu atlīdzības prasījuma samaksas termiņš, kādu sabiedrība C. bija noteikusi 2022. gada 15. februāra brīdinājuma vēstulē, bija beidzies 2022. gada 7. martā, savukārt desmit prasījumi, kas sabiedrībai E. bija pret sabiedrību C., izrietēja no rēķiniem, kuros bija paredzēti maksājuma termiņi, kas beidzās laikā no 2022. gada februāra līdz septembrim. Šādos apstākļos, neskarot pārbaudi, kas jāveic iesniedzējtiesai, iespēja sabiedrībai C. iesniegt paziņojumu par ieskaitu bija pilnībā paredzama attiecībā uz sabiedrības E. prasījumiem pēc 2022. gada 7. marta.

52 Savukārt, kā būtībā ir norādījusi Nīderlandes valdība, Direktīvas 2011/7 mērķi netiktu ievēroti, ja iespējamie procenti un atgūšanas izmaksas, kas radušās, pirms ieskaits kļūst iespējams, saskaņā ar atbilstošajām valsts tiesību normām attiecīgajai pusei vairs nebūtu jāmaksā tāpēc, ka ir noticis ieskaits.

53 Šādā gadījumā kreditoram jābauda šajā direktīvā paredzētās tiesības un tātad jāsaņem nokavējuma procenti par maksājamo pamatsummu līdz dienai, kad ieskaits kļuva iespējams, kā arī atlīdzība par atgūšanas izmaksām, kas radušās līdz šim datumam.

54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz prejudiciālo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2011/7 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru likumiskie maksājuma kavējuma procenti un atgūšanas izmaksu atlīdzība kreditoram nav jāmaksā, ja parādnieks samaksājis maksājamo summu, izmantojot paziņojumu par ieskaitu, kas tomēr iesniegts pēc līgumiskā maksājuma termiņa beigām, jo šim paziņojumam ir atpakaļejošs spēks, sākot no brīža, kad ieskaits kļuvis iespējams.

Par tiesāšanās izdevumiem

55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 3. panta 1. punkts un 3. punkta a) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 2. punkts

jāinterpretē tādējādi, ka

tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru likumiskie maksājuma kavējuma procenti un atgūšanas izmaksu atlīdzība kreditoram nav jāmaksā, ja parādnieks samaksājis maksājamo summu, izmantojot paziņojumu par ieskaitu, kas tomēr iesniegts

pēc līgumiskā maksājuma termiņa beigām, jo šim paziņojumam ir atpakaļejošs spēks, sākot no brīža, kad ieskaits kļuvis iespējams.

[Paraksti]